

Opdrachtgever:

De heer T. Renkens
Stenenbrug 11
6372 AP LANDGRAAF

Datum: 11 september 2018

Onderwerp:

Rapportage Onderzoek Ecologische waarden projectlocatie Rimburgerweg 162 te Rimborg,
(ons kenmerk: 17-216)

Opgesteld door:

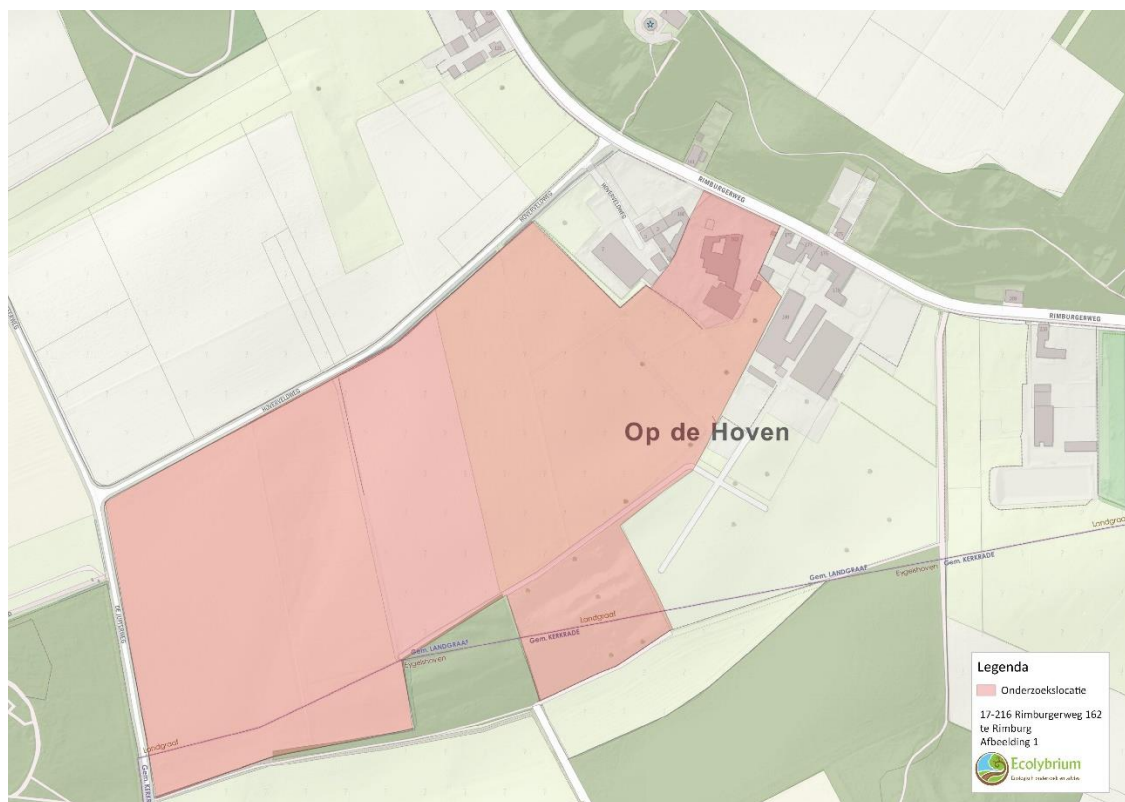
De heer M.J.M Coenen

Geachte heer Renkens,

Hierbij ontvangt u van ons de rapportage inzake het uitgevoerde onderzoek naar het aanwezig zijn van beschermde plant- en diersoorten. Vanwege de voorgenomen herinrichtingsplannen en de voorgenomen restauratie van de Hove Vulenbach is het, in het kader van de Wet Natuurbescherming, noodzakelijk om zicht te hebben op mogelijke effecten die optreden ten aanzien van beschermde soorten en of er verbodsbepalingen overtreden worden met de voorgenomen herinrichting en restauratie.

Om een beeld te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten is de ingreeplocatie, zie afbeelding 1, op 22 februari 2018 bezocht en beoordeeld.

In deze rapportage beschrijven we dan ook de resultaten uit dit onderzoek. Voorts is met behulp van een literatuurstudie bekeken of er andere soorten aanwezig en/of te verwachten zijn op en rondom de ingreeplocatie.

Afbeelding 1: onderzoeks- en tevens ingreeplocatie

Onderzoeksmethodiek

Tijdens het veldbezoek is het gehele terrein, inclusief alle bebouwing en eventueel aanwezige ondergrondse ruimtes onderzocht op de aanwezigheid van en beoordeeld op geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten.

Daarbij is gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp, fotocamera en daar waar nodig een gps-apparaat voor het inmeten van natuurwaarden met x-y coördinaten.

Foto 1: Entree 'Hove Vulenbach'

Huidige situatie en voorgenomen ingrepen

Huidige situatie

In de huidige situatie, zie afbeelding 2, betreft de locatie een zwaar in verval geraakte boerderij, die vroeger in gebruik was als boerderij met daarbij een diversiteit aan vee (melkvee, mestvee (kalveren en varkens), legkippen, schapen en konijnen) (rond 160 stuks vee).

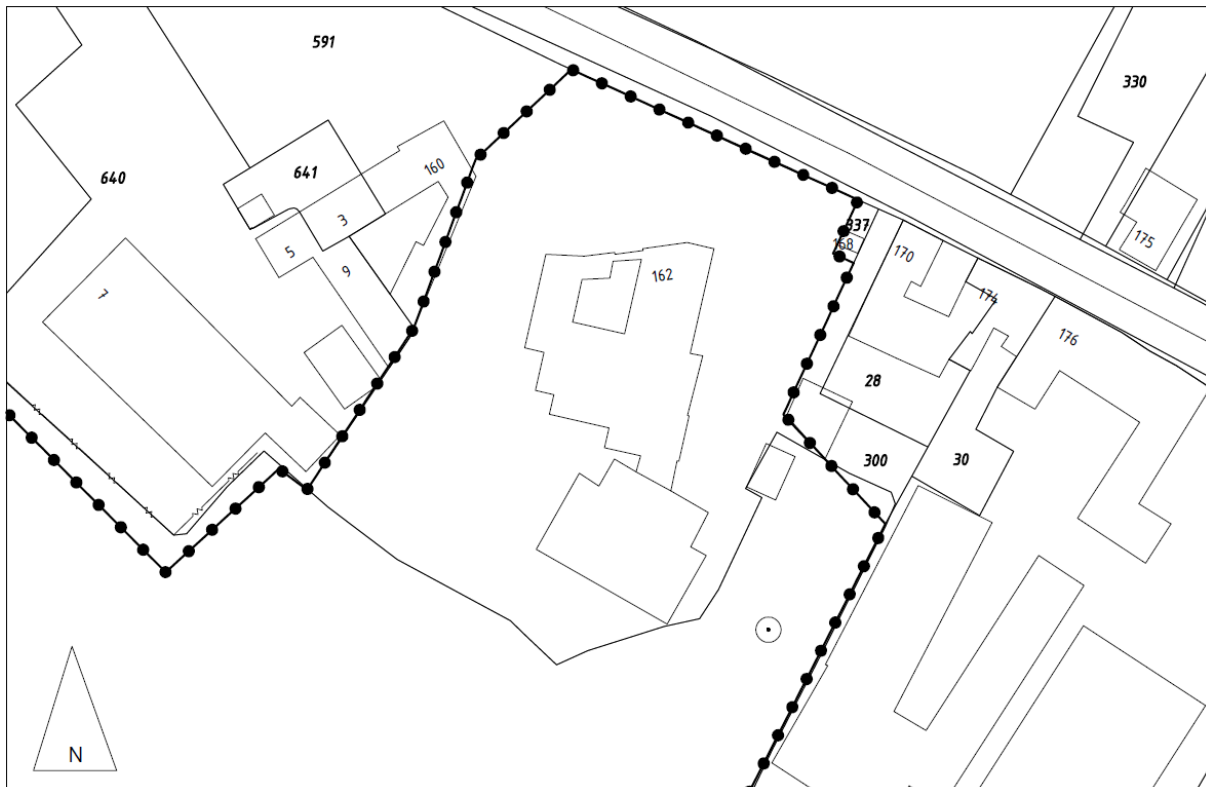
Sinds enige jaren staat deze boerderij en de bijhorende opstallen leeg en heeft gebrek aan onderhoud ertoe geleid dat alle bebouwing op het terrein dermate vervallen zijn, dat gehele sloop of renovatie noodzakelijk is. Dit laat scheuren zien in muren, nagenoeg alle dakgoten en dakbeschotten (zijn alléén dakpannen en golfplatendaken aanwezig) zijn verrot en/of kapot, kozijnen zijn verrot en diverse andere zaken dienen vervangen te worden.

Er zijn voorts diverse bijgebouwen op het terrein aanwezig, die voorheen dienstdeden voor het melkvee, voor opslag van materiaal, alsmede een voormalige bakoven.

Verder bestaat het onderzoeksgebied uit de weilanden die nu en vroeger dienstdeden voor beweiding door de koeien. Deze weilanden zijn nu in pacht voor beweiding en bestaan geheel uit kort Engels raaigras. De percelen worden tevens bemest.

In het terrein zijn diverse kleinschalige elementen aanwezig zoals een klein bosje met enkele zeer

oude zomereiken en een tamelijk dichtbegroeide struikenlaag. Langs het onverharde pad door het gebied staan diverse oude knotbomen (voornamelijk knotessen).

Afbeelding 2: huidige bebouwingssituatie

Foto 2: Entree 'Hove Vulenbach'

Foto 3: zicht op het beboste gebied ten oosten van de locatie

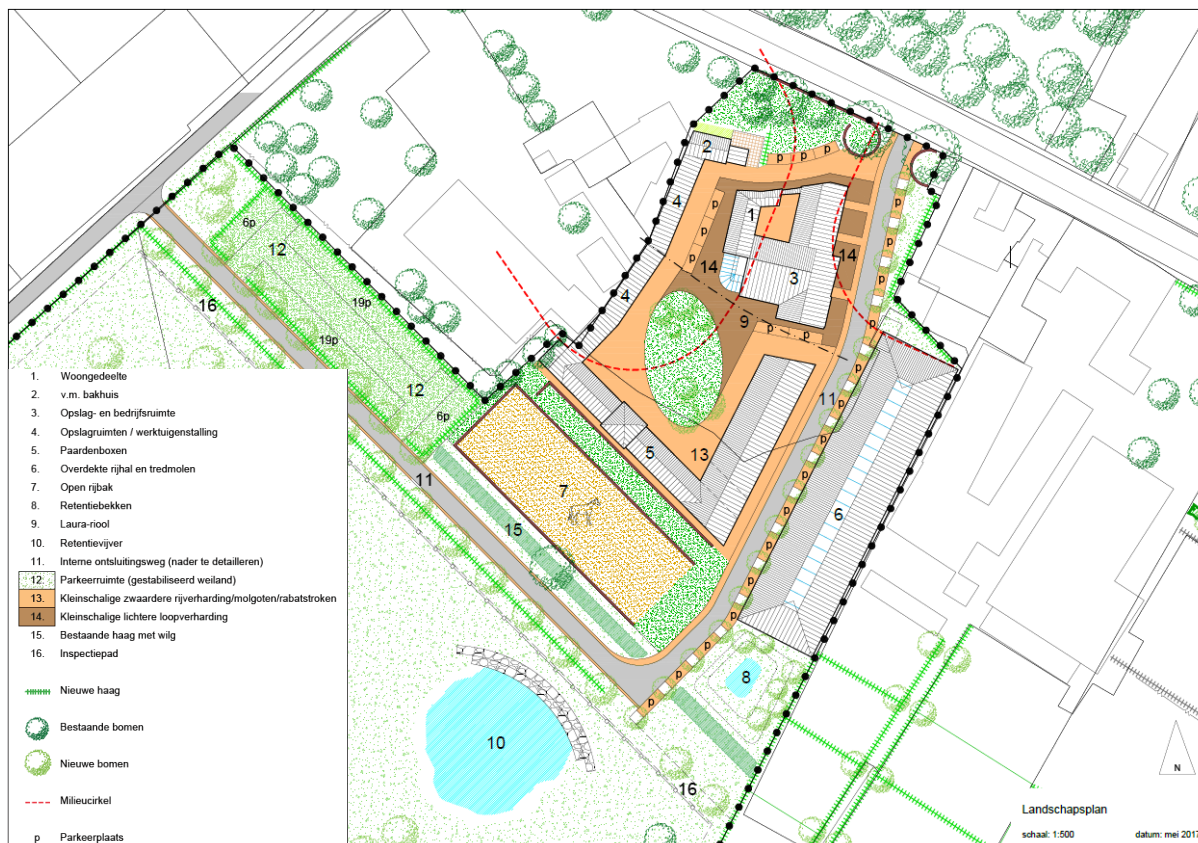

Foto 4: verruigd struweel in het oostelijk deel van de locatie welk in zijn geheel behouden blijft

Opname punten van foto 3 en 4 zijn op afbeelding 4 aangegeven.

Voorgenomen ingreep

Het voornemen bestaat om grote delen van de bestaande bebouwing geheel te renoveren, zodat deze in de toekomst dienst kan doen als paardenhouderij. Er wordt een open loods gesloopt en rondom de zuidelijke begrenzing van het bebouwingsvlak worden nieuwe paardenstallen gebouwd. Er wordt voorts een nieuwe stal gebouwd ten zuidoosten van de huidige bebouwing, zie afbeelding 3.

Afbeelding 3: Herinrichtingsplan en landschapsplan Hove Vulenbach (ingezoomd op bebouwingsvlak)

Er worden op meerdere plekken nieuwe bomen aangeplant, vooral bestaand uit hoogstamfruitbomen die prima in het landschap passen. Er worden daarnaast twee retentie bekken aangelegd. Langs de nieuwe toegangsweg aan de Hoverveldweg en rondom de parkeerplaats (onverhard) wordt een haag aangeplant ter afscherming van het landschappelijke beeld. De bestaande bomen en struiken worden zoveel als mogelijk behouden en zullen alleen terplekke van 6 (overdekte rijhal) verdwijnen. Dit zijn 3 oude en zeer slecht onderhouden hoogstamfruitbomen.

Ter plaatse van de aan te leggen opslagruimten ten westen van de hoeve verdwijnt tevens een begroeiing bestaande uit een oude walnoot, een haagbeuk, enkele fijnsparren en thuja's. De ondergroei bestaat daar uit klimop, brandnetel en braamstruweel.

In afbeelding 4 is het gehele landschapsplan afgebeeld.

Afbeelding 4: Landschapsplan gehele terrein

Resultaten van het onderzoek

Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)

Op en rond de Hove Vulenbach komen enkele soorten broedvogels voor die algemeen voorkomend zijn in de directe omgeving en in de regio. Denk hierbij aan soorten zoals merel, Turkse tortel, houtduif en diverse andere soorten die zeer algemeen voorkomen.

Soorten zoals huismus, gierzwaluw en huiszwaluw (waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn) komen niet voor in de Hove, omdat er geen geschikt broedplekken aangetroffen zijn. De dakgoten zijn dermate verrot dat het niet mogelijk is voor huiszwaluwen om nesten tegen aan te bouwen. Onder de dakpannen ontbreekt het aan een dakbeschot, waardoor het onmogelijk is voor huismussen en gierzwaluwen om daar nesten te bouwen. Vanaf de zolderruimte kijk je dan ook direct op de dakpannen.

In een van de aanwezige schuren (foto 5) is tijdens het veldbezoek een rustende Steenuil aangetroffen, zie foto 6. Deze heeft een slaapplek op de bovenste balk. Deze balk is echter niet geschikt als nestplek, omdat deze te smal is om eieren te leggen. De schuur is anderzijds niet geschikt omdat er nergens plekken zijn in de open schuur om te nestelen.

Geschikte broedlocaties van de soort zijn terplekke van de overige te renoveren gebouwen zijn echter niet aangetroffen.

Ter plekke van de te verwijderen walnoot, thuja's, fijnsparren en haagbeuk zijn eveneens geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

Er zijn geen nesten aangetroffen van roofvogels zoals buizerd, torenvalk en sperwer. Deze soorten broeden wel, net als meer bosbewonende roofvogels (zoals Havik), gebruik maken van het gebied als jachtgebied. Hier verandert echter niets aan.

Foto 5: open schuur waar de steenuil een rustplek heeft

Uit de literatuurstudie is gebleken dat hier de afgelopen 8 jaar geen broedplekken van steenuilen zijn aangetroffen (waarneming.nl). Hieruit blijkt ook dat er tot 2004 sprake was van een territorium van de soort terplekke van de Rimbürgerweg 126, op circa 250m ten noordwesten van de locatie.

Uit andere gegevens (Avifauna van Limburg. Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P. 2006.) blijkt dat er tot 2004 sprake was van een territorium van de soort terplekke van het uurhok 202.324 (ook volgens waarneming.nl), welke betrekking heeft op de locatie Rimbürgerweg 126.

Foto 6: Steenuil op de nokbalk van de open schuur aan de zuidzijde van de Hove, die de locatie als rustplek gebruikt

Uit de verdere terreinanalyse en de directe omgeving is duidelijk geworden dat er wel verschillende steenuilkasten en geschikte knotbomen met holtes aanwezig zijn. In de directe nabijheid op aangrenzende percelen zijn tevens diverse schuren aanwezig die deze functie kunnen als broedplek kunnen dienen.

Omdat er geen geschikte nestlocaties zijn van de soort terplekke en gezien het feit dat binnen de het territorium van 500meter geschikte broedplekken aanwezig zijn (onder meer kasten) kan gesteld worden dat het vernietigen van een beschermde nestlocatie van deze soort niet optreedt.

In het kader van de wettelijke interpretatie van de Wet Natuurbescherming heeft de provincie gesteld dat naast de nestlocatie van Steenuil ook het functioneel leefgebied van deze soort als jaarrond beschermd gebied gezien moet worden. Met de voorgestelde herinrichting van het terrein, wordt een positieve bijdrage gemaakt binnen dit territorium, door de aanplant van fruitbomen en schuren/stallen en door het behoudt van alle aanwezige kleinschalige landschapselementen in het gebied.

Er is uit een gesprek met de initiatiefnemer gebleken dat deze zelfs mogelijkheden ziet voor de soort om nieuwe broedplekken (in de vorm van op maat gemaakte steenuilkasten) te implementeren bij de bebouwing.

Al met al kan gesteld worden dat daarmee geen verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming overtreden worden.

De werkzaamheden dienen wel zoveel als mogelijk buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd te worden om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Dit betekent dat de werkzaamheden buiten de periode vanaf half maart tot half juli uitgevoerd dienen te worden, of dat de werkzaamheden starten voor deze broedperiode, zodat vogels door de toename van menselijke activiteiten minder snel geneigd zijn terplekke ene nest te bouwen.

Andere soorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en/of te verwachten binnen het onderzochte gebied.

Foto 7: Steenuilkast in een Zomereik in het zuidelijk deel van de ingreeplocatie.

Vaatplanten

Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen op en rondom de te renoveren/her in te richten ingreeplocatie. De huidig beschermde soorten zijn verder dermate zeldzaam en hebben zeer specifieke groeiomstandigheden nodig, die hier niet ontwikkeld zijn. Effecten op beschermde soorten

vaatplanten treden dan ook niet op. De vegetatie terplekke bestaat uit Engels raaigras (weilandcomplexen) en sterk verruigde terreinen met braamstruweel en brandnetel en overige op sterk verstoorde gronden voorkomende soorten.

Ook uit de literatuurstudie (Verspreidingsatlas.nl van de NDFF) blijkt dat er geen beschermde soorten groeien.

Bijzondere soorten, zoals steenbreekvaren, wilde marjolein, rapunzelklokje, grasklokje en tongvaren, zijn eveneens niet aangetroffen op de ingreeplocatie.

Op grond van expert judgement en op grond van het aanwezige habitat 9voedselrijke gronden met overwoekering van braamstruweel, klimop en brandnetels, is het dan ook uitgesloten dat er beschermde plantensoorten (die zeer specifieke groeiomstandigheden eisen en daarnaast uitermate zeldzaam zijn) voorkomen.

Overtredingen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn op voorhand uit te sluiten met betrekking tot beschermde vaatplanten.

Amfibieën, vissen, libellen, dagvlinders, grondgebonden zoogdieren en overige ongewervelden

Vanwege het afwezig zijn van goed ontwikkelde voortplantingspoelen, waterlopen, goed vergraafbare graften (waar dassen burchten in kunnen maken), goed ontwikkelde en structuurrijke houtsingels met dekkingsmogelijkheden en een dikke strooisellaag en andere geschikte leefgebieden (zoals bosstroken met strooiselrijke ondergronden) voor amfibieën, libellen, vissen, grondgebonden zoogdieren en overige ongewervelden is het uitgesloten dat er beschermde soorten aanwezig zijn/of gebruik maken van de ingreeplocatie als leefgebied.

Het is wel aannemelijk dat er binnen de onderzoekslocatie diverse algemeen voorkomende soorten voorkomen zoals bruine kikker, gewone pad, diverse muizensoorten, konijn, egel enzovoort. Met de ingreep treden echter ook hier geen effecten op, omdat er geen ruimtelijke ingrepen beoogd zijn in de aanwezige habitats van deze soorten. De uiteindelijk in gebruik name van het gebied zal eveneens geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

Effecten, en daarmee overtredingen van verbodsbepalingen in het kader van de Wet Natuurbescherming, ten aanzien van bovenvermelde soortgroepen (amfibieën, vissen, libellen, dagvlinders en overige ongewervelden, treden met de ingreep ook dan niet op.

Reptielen

Op de zolderruimte van de Hove is op één plek een restant aangetroffen van de hazelworm. Het is niet vast te stellen of deze gejaagd is op het terrein van de Hove Vullenbach, of dat deze is gejaagd elders en hiernaar toe gebracht is. Gelet op het terrein en de wetenschap (Herpetofauna atlas van Limburg) dat er in de directe nabijheid hazelwormen voorkomen mag aangenomen worden dat de soort ook binnen de ingreeplocatie voorkomt. Hierbij zijn met name de ruigere (minder beheerde en minder gemaaide) gebiedsdelen in het zuidoostelijke deel een uitermate geschikt leefgebied.

Echter omdat daar geen ingrepen beoogd zijn is het niet de verwachting dat er negatieve effecten op zullen treden ten aanzien van de populatie terplekke en de directe omgeving.

Uit de verzamelde verspreidingsgegevens (waarneming.nl, NDFF en uit de Herpetofauna atlas van Limburg) is gebleken dat de soort voorkomt in het Rimburbos ten noorden van de locatie. Andere waarnemingen zijn niet bekend.

Om enige zekerheid te verkrijgen omtrent het wel of niet aanwezig zijn van reptielen is er in de periode augustus tot begin september een plaatsjesonderzoek uitgevoerd in het gehele terrein. Hierbij zijn in totaal 45 tapijttegels uitgelegd verspreid in het gebied en dan terplekke van de zwaar begroeide gebiedsdelen en de verruigde randen.

Deze tapijttegels zijn in totaal 4 maal onderzocht op het aanwezig zijn van reptielen. Er zijn geen hazelwormen aangetroffen tijdens deze controlemomenten. Er zijn wel enkele algemeen voorkomende soorten amfibieën aangetroffen, zoals enkele exemplaren van de gewone pad.

Op grond van de literatuurstudie, de habitatgeschiktheidsbeoordeling van het gebied tijdens de quickscan en op grond van het uitblijven van positieve vondsten van de hazelworm door middel van het plaatjesonderzoek, kan geconcludeerd dat overtredingen in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde zijn.

Vleermuizen

De bebouwing vormt voor vleermuizen een zeer ongeschikte locatie als het gaat om de aanwezigheid van vaste zomer rust- en verblijfplaatsen. Grote delen van de bebouwing zijn open en zeer tochtig. Daardoor is er geen sprake van de aanwezigheid van een stabiel microklimaat, wat van belang is voor de geschiktheid voor vleermuizen in de zomerperiode. Daarnaast is er in de bebouwing geen spouw aanwezig die doorgaans dergelijke verblijflocaties biedt voor gebouwbewonende soorten.

Met de restauratie kan dan ook geconcludeerd worden dat er geen vaste zomer rust- en verblijfplaatsen vernietigd of verstoord worden. In het kader van de Wet natuurbescherming treden dan ook geen overtredingen van verbodsbepalingen op. Er zijn in de te kappen bomen geen boomholtes aanwezig die dienst zouden kunnen doen als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Op het terrein is één kleine ondergrondse gewelfde kelder aanwezig. Deze kelder is aan alle zijden open en bereikbaar voor eventuele overwintering van vleermuizen. Aangezien het onderzoek in februari is uitgevoerd is deze kelderruimte (van circa 9m²) groot onderzocht op het mogelijk aanwezig zijn van overwinterende vleermuizen.

Uit de inspectie is vastgesteld dat er 3 vleermuizen (2 soorten) gebruik maken van deze kleine ruimte om er te overwinteren. Het betrof hier 2 watervleermuizen en 1 baardvleermuis (zie foto's).

Foto 8: baardvleermuis overwinterend in de kelder

Foto 9: een van de twee watervleermuizen in de kelder

Winterverblijfplaatsen zijn, net als andere vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd en dienen dan ook zoveel als mogelijk behouden te blijven. Indien dit niet mogelijk is dan dienen er maatregelen getroffen te worden om nieuwe verblijfplekken te bieden, onder ontheffingsvoorwaarden van de Wet Natuurbescherming.

Echter is uit navraag gebleken dat de initiatiefnemer het gebouwtje (bakoven), waar deze kelder

onderdeel van uitmaakt, in zijn geheel wenst te renoveren. Er is gesproken over het behoud van de kelder in zijn hoedanigheid en gebleken is dat de kelderruimte niet voor menselijke doeleinden gebruikt zal gaan worden, vanwege de beperkte omvang en omdat de ruimte slechts 1,5m hoog is en daarmee niet bruikbaar is.

Er dienen echter wel voorzieningen gemaakt of behouden te worden die toegang blijven bieden voor vleermuizen. Deze mogelijkheden zijn mogelijk aan de zuidzijde van de kelder, waar de opening afgedicht kan worden met een houten schot met een invliegopening, of aan de noordzijde waar een opening gelaten kan worden in een klein toegangsraam.

Een uitwerking van deze inrichting is echter wel noodzakelijk, zodat de ruimte voor de komende winterperiodes behouden blijft.

Overzicht van de resultaten uit het onderzoek en toetsing aan de wetgeving

Op en rond de ingreeplocatie komen de volgende natuurwaarden voor:

- ✘ Steenuil: roestplek en potentieel geschikte broedlocatie (tijdens alle bezoeken (ook tijdens plaatjescontrole) waargenomen, ondanks verbouwingswerkzaamheden)
- ✘ Hazelworm: geschikt leefgebied, maar tijdens plaatsjesonderzoek niet vastgesteld
- ✘ Vleermuizen: geschikte winterverblijfplaats

In relatie tot de Wet natuurbescherming kan geconcludeerd dat:

- ✘ Er geen overtredingen van verbodsbepalingen optreden door de werkzaamheden ten aanzien van: beschermde vaatplanten, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vissen, libellen, reptielen, dagvlinders en overige ongewervelden;
- ✘ Er geen overtredingen van verbodsbepalingen optreden ten aanzien van broedvogels, mits de werkzaamheden zoveel als mogelijk buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd worden, of aanvangen voorafgaande aan het broedseizoen en doorlopen tijdens het broedseizoen (vestiging van broedvogels wordt daarmee beïnvloed door de toename van menselijke handelingen op het terrein);
- ✘ Er geen effecten optreden ten aanzien van de vernietiging van jaarrond beschermde nesten van broedvogels, omdat deze niet aangetroffen zijn en;
- ✘ Er geen effecten optreden ten aanzien van de vernietiging of verstoring van vaste zomer rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen omdat het gebouw daarvoor geheel ongeschikt voor bevonden is;
- ✘ Er mogelijk effecten optreden ten aanzien van overwinterende vleermuizen als het aanwezige winterverblijf (in de kelder van de voormalige bakoven) afgesloten wordt voor vleermuizen, maar dat er met een simpele ingreep gezorgd kan worden dat dit verblijf voor de toekomst geheel behouden blijft. Dit houdt in dat er aan zijde een opening behouden dient te worden die vrij toegankelijk is voor vleermuizen: er mag dan ook geen vegetatie voor groeien die de toegang belemmert. Enige werkzaamheden dienen terplekke onder begeleiding van een deskundige uitgevoerd te worden;
- ✘ Er voorts in het kader van de Wet Natuurbescherming dan ook geen verbodsbepalingen overtreden worden met de herinrichting en de restauratie van de Hoeve Vulenbach, die leiden tot het aanvragen en doorlopen van een ontheffingen traject.
- ✘ De werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zoals beoogd, met dien verstande dat het treffen van maatregelen voor het openlaten van het winterverblijf een absoluut vereiste is en dat het particuliere initiatief van de eigenaar voor het aanbrengen van ingebouwde steenuilkast(en) een zeer positieve bijdrage kan geven aan de verdere instandhouding van de aanwezige populatie terplekke.

Gebiedsbescherming

Met de ingreep worden geen effecten verwacht op Nederlandse natura 2000 gebieden (Brunssumerheide), aangezien deze buiten een straal van 3km liggen. Eventuele effecten door stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen van deze N2000 gebieden zijn dan ook geheel uit te sluiten, omdat de afstand tot dit gebied veel te groot is om te kunnen uitgaan van enig effect op de instandhoudingsdoelen.

Ten aanzien van Duitse N2000 gebieden (Wurmtal Nördlich Herzogenrath) kan gesteld worden dat de uiterste grens op 955 meter ligt, vanaf de rand van het onderhavige perceel tot aan de rand van het N2000 gebied). De herinrichtingen en het nieuwe gebruik leiden niet tot een toename van stikstofdepositie, omdat de afstand tot dit gebied te groot is en vanwege de kleinschaligheid van de voorgenomen activiteiten.

Er kan geconcludeerd worden dat er geen negatieve effecten optreden ten aanzien van de Natura 2000 gebieden, mede gelet op het feit dat er geen N2000 gebieden binnen een straal van 3km aanwezig zijn.

Avifauna van Limburg. Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P. 2006.

Verspreidingsatlas.nl

Herpetofauna atlas van Limburg